

Rakentamisen alue- ja toimialatilasto 2006

Uudellamaalla 29 prosenttia rakentamisen henkilöstöstä vuonna 2006

Uudenmaan osuus rakentamisen henkilöstöstä oli Tilastokeskuksen mukaan selvästi muita maakuntia korkeampi eli 28,9 prosenttia vuonna 2006. Neljän maakunnan yhteenlaskettu osuus koko maan henkilöstöstä oli 55 prosenttia vuonna 2006. Varsinais-Suomen osuus oli 9,4 prosenttia, Pirkanmaan 8,6 ja Pohjois-Pohjanmaan 7,7 prosenttia. Muissa maakunnissa rakentamisen henkilöstön osuus koko maan henkilöstöstä oli vuonna 2006 alle viisi prosenttia.

Rakentamisen henkilöstön määrä on kasvanut vuodesta 2002 vuoteen 2006 kaikissa maakunnissa. Kasvu oli lähes 30 prosenttia Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa. Noin 20 prosenttia henkilöstö kasvoi Itä-Uudellamaalla ja Etelä-Savossa. Pienintä kasvu oli Kymenlaaksossa, alle prosentin. Maakuntien osuudet koko maan rakentamisen henkilöstöstä ovatkin muuttuneet vuodesta 2002 vuoteen 2006. Uudenmaan osuus pieneni yhden prosenttiyksikön ja Kymenlaakson 0,4 prosenttiyksikköä. Pohjois-Karjalan osuus kasvoi 0,4 prosenttiyksikköä ja Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon osuus 0,3 prosenttiyksikköä.

Rakentamisen henkilöstön jakautuminen maakunnittain 2002 — 2006 ja muutos vuodesta 2002 vuoteen 2006

Maakunta	Henkilöstö yhteensä ja osuus maakunnittain					Muutos 02/06
	2002	2003	2004	2005	2006	% —yksikkö
Koko maa	122866	123553	126957	126233	135685	
Uusimaa	29,9	30,2	31,3	29,9	28,9	-1,0
Itä-Uusimaa	1,8	1,8	1,8	1,9	2,0	0,2
Varsinais-Suomi	9,5	9,8	8,8	9,2	9,4	-0,1
Satakunta	4,2	4,0	4,0	4,1	4,2	0,0
Kanta-Häme	3,1	2,8	3,0	2,9	3,1	0,0
Pirkanmaa	8,5	8,4	8,5	8,6	8,6	0,1
Päijät-Häme	3,8	3,9	3,7	3,8	3,8	0,1
Kymenlaakso	4,0	3,9	3,8	3,8	3,6	-0,4
Etelä-Karjala	2,6	2,5	2,3	2,4	2,5	-0,1
Etelä-Savo	2,2	2,3	2,5	2,3	2,4	0,2
Pohjois-Savo	4,0	4,3	4,0	4,3	4,3	0,3
Pohjois-Karjala	2,4	2,4	2,6	2,7	2,8	0,4
Keski-Suomi	4,6	4,5	4,5	4,5	4,5	-0,0
Etelä-Pohjanmaa	3,1	3,2	3,1	3,3	3,3	0,2
Pohjanmaa	2,8	2,9	2,7	2,7	2,7	-0,1
Keski-Pohjanmaa	1,3	1,2	1,1	1,1	1,2	-0,1
Pohjois-Pohjanmaa	7,5	7,3	7,4	7,6	7,7	0,3
Kainuu	1,1	1,1	1,2	1,3	1,2	0,2
Lappi	3,2	3,1	3,1	3,0	3,0	-0,1
Ahvenanmaa	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	-0,0

Sisällys

1. Rakentaminen maakunnittain	3
1.1. Rakentamisen jalostusarvosta yli puolet kertyy neljässä maakunnassa.....	3
1.2. Rakentamisen jalostusarvon muutos voimakkainta Kanta-Hämeessä vuonna 2006.....	3
1.3. Paras tuottavuus Kymenlaaksossa vuonna 2006.....	4
2. Rakentaminen toimialoittain vuonna 2006.....	6
2.1. Talonrakentamisessa kertyi 37 prosenttia rakentamisen jalostusarvosta 2006.....	6
2.2. Talonrakentamisen jalostusarvo kasvoi eniten vuonna 2006.....	6
2.3. Tuottavuus rakentamisessa vuosina 2002–2006.....	7
2.4. Henkilöstö rakentamisessa toimialoittain.....	7
Rakentamisen alue- ja toimialatilaston laatuseloste.....	9

1. Rakentaminen maakunnittain

1.1. Rakentamisen jalostusarvosta yli puolet kertyy neljässä maakunnassa

Rakennustoiminta on alueellisesti erittäin keskittynyttä. Neljän maakunnan, Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan yhteenlaskettu osuus koko maan jalostusarvosta oli 56,3 prosenttia vuonna 2006, kun se vuonna 2002 oli 58,4 prosenttia. Neljän maakunnan osuus rakentamisen jalostusarvosta pieneni 2,1 prosenttiyksikköä vuodesta 2002 vuoteen 2006.

Ylivoimaisesti eniten rakentamisen jalostusarvoa kertyy Uudellamaalla, jossa jalostusarvon osuus oli vuonna 2006 lähes 31 prosenttia koko maan rakentamisen jalostusarvosta. Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan jalostusarvon osuus oli noin 9 prosenttia ja Pohjois-Pohjanmaan noin 7 prosenttia koko maan rakentamisen jalostusarvosta. Muiden maakuntien jalostusarvon osuus oli vuonna 2006 alle 5 prosenttia. Jalostusarvon osuus koko maan rakentamisen jalostusarvosta pieneni vuodesta 2002 vuoteen 2006 eniten Uudellamaalla ja kasvoi eniten Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla.

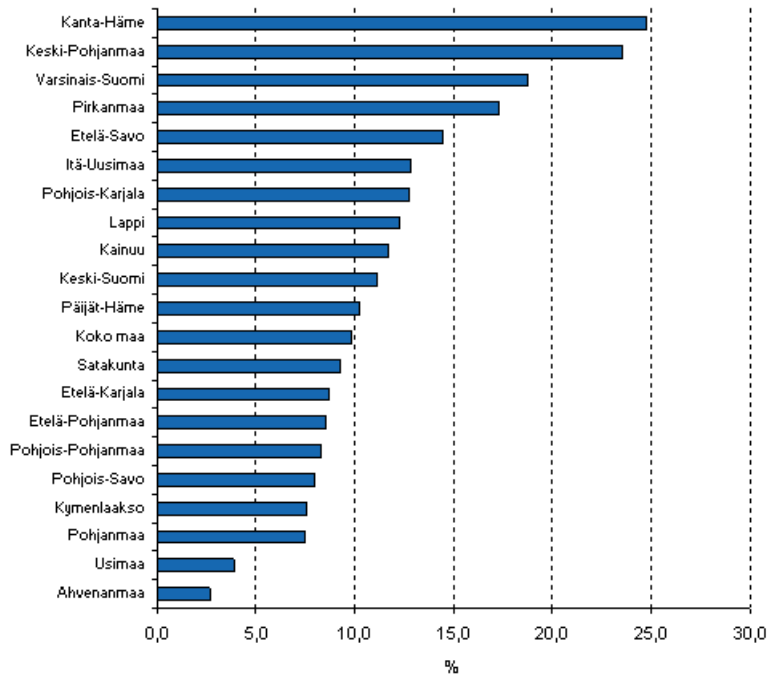
Rakentamisen jalostusarvon jakautuminen maakunnittain vuosina 2002 — 2006 ja muutos vuodesta 2002 vuoteen 2006

Maakunta	Rakentamisen jalostusarvo 1000 euroa ja osuudet maakunnittain					Muutos 02/06
	2002	2003	2004	2005	2006	% -yksikköä
Koko maa	5646562	5495701	5940830	6313971	6934818	
Uusimaa	34,0	32,1	33,4	32,5	30,7	-3,3
Varsinais-Suomi	9,6	8,9	8,1	8,7	9,4	-0,1
Pirkanmaa	8,1	8,3	8,0	8,3	8,9	0,8
Pohjois-Pohjanmaa	6,7	7,2	7,3	7,4	7,3	0,6
Keski-Suomi	4,1	4,5	4,4	4,2	4,3	0,2
Satakunta	3,8	3,7	3,8	4,0	4,0	0,2
Kymenlaakso	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	-0,1
Pohjois-Savo	3,7	4,2	4,0	4,0	3,9	0,2
Päijät-Häme	3,8	3,8	3,7	3,8	3,8	0,0
Kanta-Häme	2,9	2,7	2,8	2,7	3,1	0,2
Etelä-Pohjanmaa	2,8	3,0	3,0	3,0	3,0	0,2
Lappi	3,1	3,3	3,3	2,9	3,0	-0,1
Pohjanmaa	2,7	2,9	2,6	2,6	2,6	-0,1
Pohjois-Karjala	2,2	2,4	2,5	2,5	2,6	0,4
Etelä-Savo	2,0	2,1	2,3	2,2	2,3	0,3
Etelä-Karjala	2,2	2,3	2,1	2,2	2,2	-0,0
Itä-Uusimaa	1,6	1,8	1,8	2,0	2,0	0,4
Kainuu	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	0,3
Keski-Pohjanmaa	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1	0,1
Ahvenanmaa	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	-0,0

1.2. Rakentamisen jalostusarvon muutos voimakkainta Kanta-Hämeessä vuonna 2006

Rakentamisessa jalostusarvon muutos maakunnittain vuodesta 2005 vuoteen 2006 vaihtelee maakunnittain huomattavasti. Rakentamisen jalostusarvo kasvoi koko maassa lähes 10 prosenttia. Kanta-Hämeessä jalostusarvo kasvoi lähes 25 prosenttia ja Keski-Pohjanmaalla yli 23 prosenttia. Selvästi koko maan keskiarvoa pienempää kasvu oli Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla.

Rakentamisen jalostusarvon muutos vuodesta 2005 vuoteen 2006 maakunnittain

1.3. Paras tuottavuus Kymenlaaksossa vuonna 2006

Tuottavuutta mitattiin jakamalla jalostusarvo henkilöstön määrällä koko maassa ja maakunnittain. Vuonna 2006 kuuden maakunnan tuottavuus rakentamisessa oli koko maan rakentamisen tuottavuutta suurempi. Tuottavimmat maakunnat rakentamisessa vuonna 2006 olivat Kymenlaakso ja Uusimaa. Myös Itä-Uudenmaan, Ahvenanmaan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen tuottavuus oli koko maan tuottavuutta korkeampi. Koko maan rakentamisen jalostusarvo henkilöä kohden oli 51 110 euroa vuonna 2006. Vuonna 2002 tuottavimmat maakunnat olivat Uusimaa ja Ahvenanmaa. Vuonna 2002 koko maan rakentamisen jalostusarvo oli 45 960 euroa henkilöä kohden. Rakentamisen tuottavuus oli Uudellamaalla vuonna 2002 selvästi korkeampi kuin muissa maakunnissa. Vuonna 2006 tuottavuus oli Uudellamaalla toiseksi korkein.

Tuottavuus (jalostusarvo/henkilöstö) rakentamisessa maakunnittain 2002–2006

Maakunta	Tuottavuus (jalostusarvo/henkilö) 1 000 euroa				
	2002	2003	2004	2005	2006
Kymenlaakso	46,19	46,39	49,28	52,59	55,47
Uusimaa	52,11	47,27	49,98	54,33	54,25
Itä-Uusimaa	42,29	45,19	45,40	51,27	53,49
Ahvenanmaa	47,49	49,84	52,42	52,47	53,40
Pirkanmaa	43,70	43,92	44,45	48,40	52,45
Varsinais-Suomi	46,31	40,53	43,37	47,73	51,34
Koko maa	45,96	44,48	46,79	50,02	51,11
Päijät-Häme	46,20	43,84	46,29	50,31	50,88
Kanta-Häme	43,45	41,92	43,63	47,54	50,56
Lappi	45,38	47,10	49,18	48,19	50,49
Keski-Pohjanmaa	39,68	42,26	47,70	45,28	49,85
Satakunta	42,39	41,31	44,71	48,70	49,17
Etelä-Savo	41,15	42,03	44,56	48,04	48,76
Pohjanmaa	43,45	43,63	44,38	49,24	48,71
Pohjois-Pohjanmaa	41,35	43,36	46,23	48,74	48,37
Keski-Suomi	41,26	44,98	45,64	46,80	48,03
Kainuu	38,69	41,11	43,82	45,71	47,88
Pohjois-Savo	42,69	43,75	46,74	46,87	46,69
Etelä-Pohjanmaa	40,98	42,83	44,18	45,66	46,64
Pohjois-Karjala	42,10	43,91	44,52	45,98	46,55
Etelä-Karjala	39,66	41,11	42,90	45,78	44,21

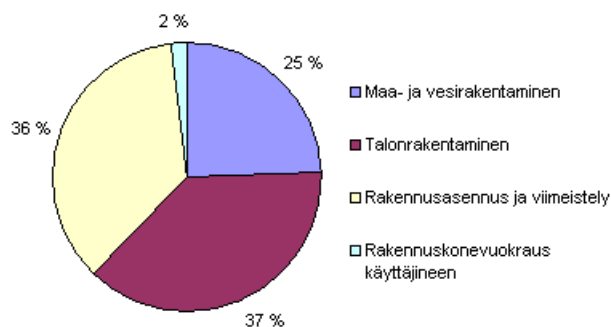
2. Rakentaminen toimialoittain vuonna 2006

2.1. Talonrakentamisessa kertyi 37 prosenttia rakentamisen jalostusarvosta 2006

Eniten jalostusarvoa rakentamisessa vuonna 2006 kertyi talonrakentamisessa. Rakennusasennuksessa ja viimeistelyssä jalostusarvoa kertyi lähes yhtä paljon. Maa- ja vesirakentamisen osuus koko rakentamisen jalostusarvosta oli selvästi pienempi kuin kahden suurimman päätoimialan.

Talonrakentamisen henkilöstön osuus koko rakentamisen henkilöstöstä oli yhtä suuri kuin jalostusarvon osuus rakentamisen jalostusarvosta. Rakennusasennus ja viimeistely on työvoimavaltaisempaa kuin talonrakentaminen ja sen osuus olikin 40 prosenttia koko rakentamisen henkilöstöstä vuonna 2006. Maa- ja vesirakentamisen henkilöstön osuus koko rakentamisen henkilöstöstä puolestaan oli 22 prosenttia rakentamisen henkilöstöstä.

Rakentamisen jalostusarvo toimialoittain 2006

2.2 Talonrakentamisen jalostusarvo kasvoi eniten vuonna 2006

Rakentamisen jalostusarvo kasvoi vuodesta 2005 vuoteen 2006 lähes 10 prosenttia, 6,9 miljardiin euroon. Vuotta aiemmin rakentamisen jalostusarvo kasvoi yli 6 prosenttia.

Vuodesta 2003 alkaen talonrakentamisen jalostusarvo on lisääntynyt enemmän kuin koko rakentamisen jalostusarvo. Vuonna 2006 talonrakentamisen jalostusarvo lisääntyi reilut 13 prosenttia. Rakennusasennuksessa ja viimeistelyssä jalostusarvon kehitys on ollut keskimääräistä hitaampaa vuodesta 2002 vuoteen 2004 saakka. Vuonna 2005 ja 2006 alan jalostusarvo kasvoi lähes samaa vauhtia kuin koko rakentamisen jalostusarvo. Maa- ja vesirakentamisen jalostusarvon kasvu oli vuonna 2004 nopeampaa kuin koko rakentamisessa. Vuosina 2005 ja 2006 alan kehitys sen sijaan oli hitaampaa kuin muilla päätoimialoilla.

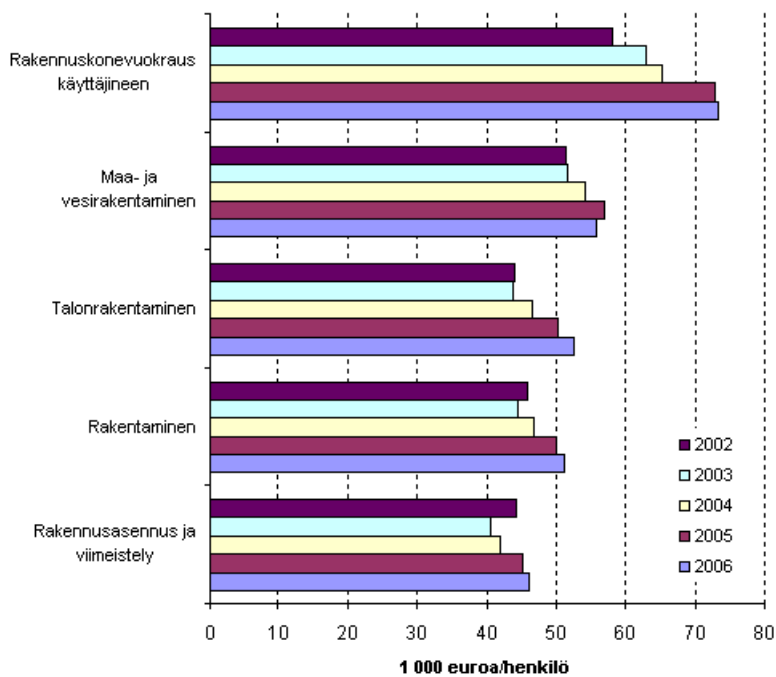
Rakentamisen jalostusarvo toimialoittain ja muutos vuosina 2002–2006

Toimiala	Tuotannon jalostusarvo 1 000 euroa					Muutos % edellisestä vuodesta			
	Vuosi					02/03	03/04	04/05	05/06
	2002	2003	2004	2005	2006				
Rakentaminen	5646563	5495702	5940831	6313972	6934818	-2,7	8,1	6,3	9,8
Maa- ja vesirakentaminen	1430493	1426650	1582274	1634924	1702600	-0,3	10,9	3,3	4,1
Talonrakentaminen	1820253	1874224	2134281	2303660	2615319	3,0	13,9	7,9	13,5
Rakennusasennus ja viimeistely	2291269	2091430	2121941	2254365	2473941	-8,7	1,5	6,2	9,7
Rakennuskonevuokraus käyttäjineen	104548	103397	102334	121023	142958	-1,1	-1,0	18,3	18,1

2.3. Tuottavuus rakentamisessa vuosina 2002–2006

Rakentamisen päätoimialoista tuottavuus (jalostusarvo/henkilö) oli vuonna 2006 korkeinta rakennuskonevuokrauksessa. Tuottavuus oli keskimääräistä suurempi myös maa- ja vesirakentamisessa ja talonrakentamisessa. Sen sijaan rakennusasennuksessa ja viimeistelyssä tuottavuus oli keskimääräistä pienempi. Koko rakentamisessa jalostusarvo henkilöä kohden oli 51 110 euroa vuonna 2006.

Tuottavuus (jalostusarvo/henkilöstö) rakentamisen päätoimialoilla 2002–2006

2.4. Henkilöstö rakentamisessa toimialoittain

Koko rakentaminen työllisti vuonna 2006 noin 136 000 henkilöä. Henkilöstön määrä kasvoi noin 9 450 henkilöllä eli 7.5 prosenttia vuodesta 2005. Vuodesta 2002 rakentamisen henkilöstö on lisääntynyt 12 800 henkilöllä.

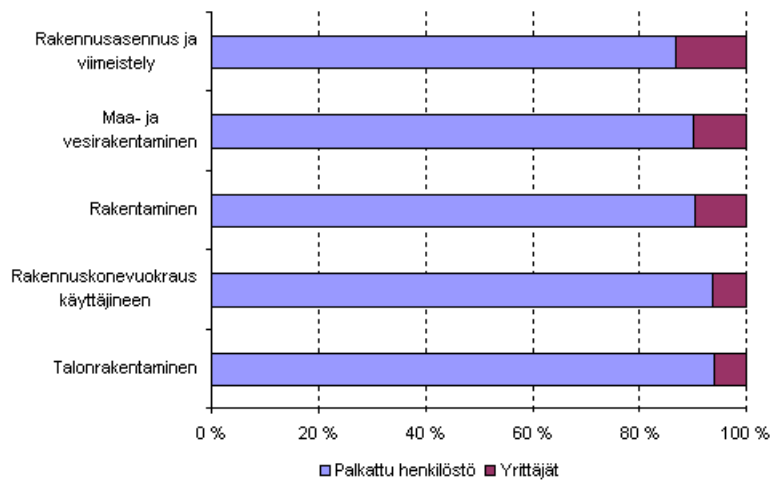
Vuonna 2006 henkilöstön suhteellinen määrä lisääntyi eniten rakennuskonevuokrauksessa, 17.3 prosenttia. Myös talonrakentamisessa henkilöstö lisääntyi keskimääräistä enemmän. Maa- ja vesirakentamisessa henkilöstö lisääntyi vähemmän kuin koko rakentamisessa.

Rakentamisen henkilöstö toimialoittain 2002–2006

Toimiala	Henkilöstöyhteensä								
	Vuosi					Muutos%edellisestävuodesta			
	2002	2003	2004	2005	2006	02/03	03/04	04/05	05/06
Rakentaminen	122866	123554	126957	126233	135685	0,6	2,8	-0,6	7,5
Maa- ja vesirakentaminen	27813	27628	29167	28720	30474	-0,7	5,6	-1,5	6,1
Talonrakentaminen	41399	42762	45716	45872	49661	3,3	6,9	0,3	8,3
Rakennusasennus ja viimeistely	51852	51522	50505	49981	53604	-0,6	-2,0	-1,0	7,3
Rakennuskonevuokraus käyttäjiin	1802	1642	1568	1660	1947	-8,9	-4,5	5,8	17,3

Itsenäisten yrittäjien osuus rakentamisen koko henkilöstöstä oli 9,7 prosenttia vuonna 2006. Vuonna 2005 itsenäisten yrittäjien osuus oli 9,2 prosenttia. Korkein itsenäisten yrittäjien osuus koko rakentamisen henkilöstöstä vuonna 2006 oli rakennusasennuksessa ja viimeistelyssä. Maa- ja vesirakentamisessa itsenäisten yrittäjien osuus oli sama kuin rakentamisessa keskimäärin. Rakentamisen päätoimialoista talonrakentamisessa itsenäisten yrittäjien osuus oli vuonna 2006 alhaisin.

Palkatun henkilöstön ja yrittäjien osuus henkilöstöstä rakentamisessa toimialoittain 2006

Rakentamisen alue- ja toimialatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tuotteen tietosisällöstä

Rakentamisen alue- ja toimialatilasto kuvaa rakentamisen tuotannon rakenteita ja rakenteiden muutoksia alueittain ja toimialoittain. Tilasto sisältää tietoja palkatun henkilöstön lukumäärästä, palkoista, sosiaalikulusta, yrittäjien lukumäärästä, tuotannon brutto- ja jalostusarvosta.

Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön rakennustoimintaa harjoittava toimipaikka. Yksilöivänä tunnuksena on yritys- ja toimipaikkarekisterin määrittelemä toimipaikkatunnus.

Tilaston viiteajanjakso on yrityksen tilikausi.

Tilaston laadinnan lähdeaineistoina ovat Suomen koko yritystoiminnan kattava verohallinnon elinkeinoverotusrekisterin aineisto, Tilastokeskuksen suoran tiedonkeruun aineisto ja yritys- ja toimipaikkarekisterin aineisto.

Tilasto julkaistaan koko maan tasolla tarkimmalla toimialatasolla ja maakunnittain ryhmiteltynä seuraavasti: maa- ja vesirakentaminen, talonrakentaminen, rakennusasennus ja viimeistely sekä rakennuskonevuokraus käyttäjiin.

Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Toimipaikka

Rakentamisen alue- ja toimialatilaston tilastoyksikkö on toimipaikka. Toimipaikalla tarkoitetaan taloudellista yksikköä, jossa saman omistajuuden tai valvonnan alaisuudessa harjoitetaan mahdollisimman samanlaisten tavaroiden ja palvelujen tuotantoa tavallisimmin yhdellä sijaintipaikalla. Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys).

Rakennustoiminnassa toimipaikka on pää- tai piirikonttori, josta toimintaa johdetaan.

Henkilöstön lukumäärä

Rakentamisen alue- ja toimialatilastossa henkilöstö luokitellaan palkattuun henkilöstöön ja yrittäjiin. Henkilöstö tilastoidaan tilikauden keskimääräisinä lukuina. Esimerkiksi puoli vuotta työskennellyt vastaa puolta henkilöä. Sen sijaan osa-aikaisia ei muunneta kokoaikaisiksi.

Henkilöstön lukumäärään lasketaan

- kaikki tilastoyksikön palveluksessa olevat, myös harjoittelijat, tilapäiset ja osa-aikaiset (osa-aikaiset ilmoitetaan muuttamatta heitä kokopäiväiseksi)
- vuosilomalla olevat
- sairaslomalla olevat
- äitiyslomalla olevat
- lakossa olevat
- määräaikaisesti lomautetut kertausharjoituksissa olevat kotityöntekijät.

Henkilöstön lukumäärään ei lasketa

- vakinaisessa väessä asepalvelustaan suorittavia
- johtokunnan tai hallituksen jäseniä, jotka eivät ole pysyvässä työsuhteessa yrityksessä
- eläkkeellä olevia

- määrittelemättömäksi ajaksi tai toistaiseksi lomautettuja.

Yrittäjien lukumäärä

Yrittäjien lukumäärään luetaan yksityisyrittäjät, avoimien ja kommandiittiyhtiöiden osakkaat sekä edellä mainittujen avustavat perheenjäsenet, jos he työskentelevät yrityksessä päivittäin eikä heille ei makseta varsinaista palkkaa.

Maksetut palkat

Palkkasumma käsittää kaikki tilikauden aikana maksetut ennakonpidätyksen alaiset erät ennen välittömien verojen ja työntekijöiden lakisääteisten sosiaaliturvamaksujen vähennyksiä. Työntekijöiden lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja ovat vakuutetun osuus sairaus-, TEL-, LEL-, työttömyys- ja kansaneläkevakuutusmaksusta.

Palkkasummaan luetaan

- varsinaiselta työajalta maksettu palkka
- sairaus- ja tapaturma-ajalta maksettu palkka
- lomapalkka ja lomaraha
- koulutusajan palkka
- reservin kertausharjoituksen palkka
- palkka lasten sairausajalta
- arkipyhäkorvaukset ja korvaukset muilta vapaapäiviltä
- eroraha ja irtisanomisajan palkka
- tuotanto- yms. lisäpalkkiot
- rahapalkkaan rinnastettavat luontoisedut.

Maksetut sosiaalikulut

Maksetut sosiaalikulut käsittää työnantajan lakisääteiset ja vapaaehtoiset sosiaalimaksut tilikauden aikana.

Työnantajan lakisääteisiin sosiaalivakuutusmaksuihin luetaan:

- sosiaaliturvamaksu
- työttömyysvakuutusmaksu
- työeläkemaksut (TEL, LEL, TaEL)
- tapaturmavakuutusmaksu
- ryhmähenkivakuutusmaksu.

Vapaaehtoisiin sosiaalivakuutusmaksuihin luetaan:

- LEL- ja TEL-lisäturvamaksut
- henki- ja eläkevakuutusyhtiöille maksetut ryhmähenki- ja ryhmäeläkevakuutusmaksut
- työpaikkojen avustuskassoihin (eläke-, hautaus-, eroavustus- sekä sairausvakuutuskassoihin) maksetut kannatus-maksut sekä maksetut eläkkeet.

Tuotannon bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Bruttoarvoon ei sisälly käyttömaisuuden luovutusvoitot, joita ei pidetä tuotannollisena eränä vaan satunnaisina tuottoina. Lisäksi kauppavaroiden hankinta vähennetään tuotantotoiminnan tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppavaroiden myynnistä syntyvä marginaali.

Tuotannon bruttoarvon laskentakaava on seuraava:

Liikevaihto

- + toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön
  - + valmistevarastojen muutos
  - + valmistus omaan käyttöön
  - + liiketoiminnan muut tuotot
  - käyttöomaisuuden luovutusvoitot
  - kauppatavaroiden hankinta
  - myynnin perusteella saadut avustukset ja tuet
- = BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Tuottoihin sisältyy myös toimipaikan toimitukset yrityksen toisille toimipaikoille ja kustannuksiin hankinnat yrityksen toisilta toimipaikoilta. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia eikä poistoja.

Jalostusarvon laskentakaava on seuraava:

BRUTTOARVO

- aine- ja tarvikeostot
  - ostot yrityksen muilta toimipaikoilta
  - aine- ja tarvikevarastojen muutos
  - ulkopuoliset palvelut
  - muut kiinteät ja muuttuvat kulut (pl. henkilöstökulut)
  - + kauppatavaroiden hankinta
  - + käyttöomaisuuden luovutustappio
- = JALOSTUSARVO

Tilastovuodesta 2005 alkaen jalostusarvon laskennassa huomioidaan käyttöomaisuuden luovutustappio kuluja vähentävänä tekijänä. Tätä aikaisemmin ei luovutustappiota tiedusteltu.

Muut keskeiset käsitteet löytyvät kohdasta käsitteet.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2002 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2002). Toimialaluokitus 2002 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev1:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa.

Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mitä toimintaa toimipaikalla eniten harjoitetaan.

Yritysten / toimipaikkojen toimiala saadaan yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Alueluokitus

Käytetty alueluokitus perustuu julkaisuun Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot (Tilastokeskus, Käsikirjoja 28). Rakentamisen alue- ja toimialatilastossa tilastot tuotetaan käyttäen viimeisen julkistettavan tilastovuoden vuoden aluejakoa.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Toimipaikkatiedot

Tilaston tietolähteinä ovat yritysten tilinpäätöstilaston yritystiedot ja yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikkatiedot. Yritysten tilinpäätöstilasto sisältää kaikki tilaston tuottamiseen vaadittavat tiedot yritystasolla. Täten yksitoimipaikkaisille yrityksille tilinpäätöstilaston tiedot viedään suoraan kyseisille toimipaikoille. Monitoimipaikkaisten yritysten rakentamisen toimipaikoille tiedot tuotetaan menetelmällisesti käyttäen hyväksi tilinpäätöstilaston yritystietoja ja yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikkatietoja. Yritys- ja

toimipaikkarekisterin toimipaikkapohjaisia tietoja ovat henkilöstön määrä ja liikevaihto sekä toimipaikkojen luokitusmuuttujat (toimiala, sijainti, toimipaikan tyyppi jne.).

Monitoimipaikkaisten yritysten kohdalla menetelmä on seuraavanlainen. Tilinpäätöstilaston yritystason tietoja käytetään peiliryhmän poimimiseen. Peiliryhmää käytetään toimipaikkatason tietojen mallintamisessa monitoimipaikkaisille yrityksille. Kun peiliryhmä on määritelty lasketaan imputointiparametrit. Parametrien estimoinnissa käytetään PNS -regressiomallia, jossa riippumattomana muuttujana ovat yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstö ja liikevaihto ja riippuvina muuttujina on toimipaikkaistettava tieto kuten liiketoiminnan muut tuotot, tavaroiden ostot, muut kulut jne.

Kun mallilla on tuotettu tarvittavat kertoimet, suoritetaan imputointi monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikoille.

Lopuksi tiedot yhdistetään ja tasapainotetaan siten, että vain mallinnetut tiedot joustavat. Näin toimipaikkatiedot täsmäävät yritystason tietojen kanssa myös monitoimipaikkaisille yrityksille.

Yritysten tilinpäätöstiedot

Yritysten tilinpäätöstilaston tietolähteinä ovat Suomen koko yritystoiminnan kattava verohallinnon elinkeinoverotusrekisterin aineisto, Tilastokeskuksen suoran tiedonkeruun aineisto ja yritys- ja toimipaikkarekisterin aineisto.

Elinkeinoverotusrekisterin aineisto tilastovuoteen 2005 saakka sisältää kaikkien elinkeinoverotuslain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Tilastovuodesta 2006 alkaen elinkeinoverotusrekisterin aineiston muodostaa tuloverolaskelman elinkeinotoiminnan tuotoista ja kuluista, varallisuuslaskelman sekä erittelyn varauksista, arvonmuutoksista ja kuluvan käyttöomaisuuden poistoista. Näiden laskelmien tietosisältö vaihtelee riippuen elinkeinonharjoittajan yritysmuodosta. Elinkeinoverotusrekisterin aineistojen avulla tuotetaan tuloslaskelma- ja tasetiedot sekä investointitiedot. Kaikki laskelmien tiedot eivät ole täysin yritysten virallisen tilinpäätöksen mukaisia.

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä yritystilastojen tietolähde, jota ei kuitenkaan sellaisenaan voi käyttää tilastotuotantoon. Aineiston laatu tarkistetaan ja mahdolliset puutteet korjataan monivaiheisella ohjelmalla. Verohallinnon aineistosta on täysin virheetöntä noin 88 prosenttia. Lisäksi puutteet pystytään paikallistamaan ja korjaamaan noin 10 prosentille aineistosta. Vajaat kaksi prosenttia tiedoista imputoidaan käyttäen Donor- eli lähimmän naapurin menetelmää. Niille yrityksille, jotka eivät kuulu otokseen, Tilastokeskuksen oman tiedustelun tiedot (tuottojen ja kulujen erittelytiedot, henkilöstötiedot ja vientitiedot) imputoidaan omaan kyselyyn kuulumattomille yrityksille käyttäen lähimmän naapurin menetelmää elinkeinoveroaineiston ja yritys- ja toimipaikkarekisterin tietojen ja suoran tiedustelun tietojen avulla.

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä yritystilastojen tietolähde, jota ei kuitenkaan sellaisenaan voi käyttää tilastotuotantoon. Aineiston laatu tarkistetaan ja mahdolliset puutteet korjataan monivaiheisella ohjelmalla. Verohallinnon aineistosta on täysin virheetöntä noin 88 prosenttia. Lisäksi puutteet pystytään paikallistamaan ja korjaamaan noin 10 prosentille aineistosta. Vajaat kaksi prosenttia tiedoista imputoidaan käyttäen Donor- eli lähimmän naapurin menetelmää. Niille yrityksille, jotka eivät kuulu otokseen, Tilastokeskuksen oman tiedustelun tiedot (tuottojen ja kulujen erittelytiedot, henkilöstötiedot ja vientitiedot) imputoidaan omaan kyselyyn kuulumattomille yrityksille käyttäen lähimmän naapurin menetelmää elinkeinoveroaineiston ja yritys- ja toimipaikkarekisterin tietojen ja suoran tiedustelun tietojen avulla.

Omalla tiedustelulla kerätään vuosittain tietoja kaikilta vähintään 20 henkeä työllistäviltä yrityksiltä. Lisäksi tiedustelun piiriin kuuluu 10-20 henkilöä työllistäviä yrityksiä, jotka ylittävät vuosittain ja toimialoittain muuttuvat liikevaihtorajat. Omassa tiedustelussa kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja, kulujen ja tuottojen erittelytietoja, henkilöstötietoja, vientitietoja. Omassa kyselyssä olevien yritysten elinkeinoverotusrekisteristä saadun ja oman kyselyn aineisto tarkistetaan erilaisilla aineiston sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Keskeisin tietolähde on yritysten viralliset tilinpäätökset, jotka saadaan joko yrityksiltä tai PRH:n aineistosta. Lomakekyselyn laadun parantamisessa on kiinnitetty huomiota lomakkeiden suunnitteluun, täyttöohjeisiin ja saatujen lomaketietojen virheettömyyden tarkistuksiin.

Tilinpäätöstilaston suorassa tiedonkeruussa ovat mukana kaikki vähintään 20 henkilöä työllistävät yritykset. Suorassa tiedonkeruussa on mukana myös näitäkin pienemmät yritykset, jos yrityksen toiminnan laajuus vastaa 20 henkilöä.

Koko rakentamisen tasolla suoran tiedonkeruun peittävyys liikevaihdon mukaan vuonna 2005 oli hieman yli 59 prosenttia henkilökunnan määrällä mitaten lähes 47 prosenttia, bruttoarvolla mitaten lähes 62 prosenttia sekä jalostusarvolla mitaten lähes 50 prosenttia.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rakentamisen alue- ja toimialatilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Alue- ja toimialatilaston aineisto kattaa lähes kaikkien Suomen yritysten rakentamisen toimipaikat. Alue- ja toimialatilastoon toimipaikat on valittu käyttäen samoja rajauksia yritysten toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Tilaston ulkopuolelle on siten rajattu yritykset ja toimipaikat, joiden toiminta on päättynyt vuoden ensimmäisellä puoliskolla tai toiminta vuoden aikana on ollut erittäin vähäistä. Toiminnan laajuuden oli vastattava yli puolen henkilön työpanosta tai liikevaihdon oli oltava enemmän kuin 9 258 euroa vuonna 2005 ja toiminta-ajan oli ylitettävä puoli vuotta. Liikevaihtorajaa tarkistetaan vuosittain.

Elinkeinoverotusrekisteristä saatavat tilaston muuttajat vastaavat hyvin määritelmiänsä (Eurostatin määritelmät). Aineistossa voi olla virheitä esimerkiksi tietojen tallennuksesta tai tiedonantajien virheistä johtuen. Aineiston laadun varmistamisesta on selvitys kohdassa 'Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus'.

Menetelmät, joilla muuttajat tuotetaan monitoimipaikkaisten yritysten rakentamisen toimipaikoille, ovat harhattomia ja tiedot ovat tilaston tuottamiseksi riittävän laadukkaita.

Menetelmällä on tuotettu tiedot myös teollisille toimipaikoille ja tästä aineistosta on tuotettu teollisuuden alue- ja toimialatilaston tilastotauluja. Tilastotietoja on verrattu teollisuuden alue- ja toimialatilaston tietoihin. Erot rakentamisen alue- ja toimialatilastossa julkaistavien tietojen osalta eivät ole merkittäviä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Rakentamisen alue- ja toimialatilastosta tuotetaan vuosittain 15 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä. Tilaston viiteajanjaksona on tilikausi, joka päättyy tilastovuoden aikana eli 1.1.-31.12.tv välisenä aikana. Jos tilikauden pituus eroaa 12 kuukaudesta muutetaan, muutetaan tiedot 12 kuukautta vastaaviksi.

5. Tietojen saatavuus

Rakentamisen alue- ja toimialatilaston tietoja on saatavilla toimialoittain ja maakunnittain Tilastokeskuksen verkkosivuilta Internetistä StatFin -palvelimesta osoitteesta

http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/databasetree_fi.asp

Rakentaminen / Rakentamisen alue- ja toimialtilasto

Koko maan tiedot ovat palvelukannassa tarkimmalla mahdollisella toimialatasolla. Tiedot maakunnittain ovat palvelukannassa rakentamisen päätoimialoittain. Rakentamisen eri toimialat on ryhmittely päätoimialoihin seuraavasti:

Rakentamisen ryhmittely päätoimialoihin	Ryhmittelyn sisältämät toimialat
45A Maa- ja vesirakentaminen	451-, 45219, 4523-, 4524
45B Talonrakentaminen	45211, 4522-
45C Rakennusasennus ja viimeistely	4525-, 453, 454-
45D Rakennuskonevuokraus käyttäjineen	455-

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Menetelmällisesti tuotettuja rakentamisen alue- ja toimialatilaston tietoja alettiin julkaista vuonna 2007, jolloin julkaistaan vuosien 2002-2005 tiedot. Vuosien 1995-2004 tilastoja varten monitoimipaikkaisten vähintään 20 henkilöä työllistävien yritysten rakentamisen toimipaikoilta tiedot kerättiin suoraan yrityksiltä. Tätä pienempiä yrityksiä käsiteltiin yksitoimipaikkaisina. Nämä tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia nyt julkaistaviin tietoihin.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Rakentamisen alue- ja toimialatilaston henkilöstön määrätiedot poikkeavat Suomen yritykset -julkaisun tiedoista, koska käytetyt muuttajat mittaavat hieman eri asioita. Suomen yritykset -julkaisussa henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Rakentamisen alue- ja toimialatilastossa henkilöstö tilastoidaan tilikauden keskimääräisinä lukuina. Esimerkiksi puoli vuotta työskennellyt vastaa puolta henkilöä. Sen sijaan osa-aikaisia ei muunneta kokoaikaisiksi.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Rakentaminen 2006

Lisätietoja

Heikki Pihlaja   09 17342467
Vastaava tilastojohtaja:
Kaija Hovi

rakenne.tilastot@tilastokeskus

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-4755 (pdf)
ISBN 978-952-467-799-8 (pdf)